

Besluit

Besluit strekkende tot het verlengen van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 20 maart 2007 zoals bedoeld in artikel 5a.12a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) van de opleiding wo-bachelor Geschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen tot en met 29 juni 2016 (herstelperiode).

datum

30 juni 2014

onderwerp

Definitief besluit
tot het verlengen van de
geldigheidsduur wo-bachelor
Geschiedenis van de
Rijksuniversiteit Groningen
(002613)

uw kenmerk

ons kenmerk
NVAO/20142179/SL

bijlagen

3

Gegevens

Naam instelling : Rijksuniversiteit Groningen
Naam opleiding : wo-bachelor Geschiedenis (180 ECTS)
Datum aanvraag : 31 december 2013
Varianten opleiding : voltijd, deeltijd
Locatie opleiding : Groningen
Datum goedkeuren
panel : 23 oktober 2012
Datum locatiebezoeken : 25 en 26 maart 2013
Datum visitatierapport : 11 december 2013
Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit onder voorwaarden van 7 augustus 2013

Aanvullende informatie

De NVAO heeft bij brief van 10 april 2014 de instelling om een door het panel beoordeeld herstelplan gevraagd. Bij e-mail van 15 mei 2014 heeft de NVAO het herstelplan, inclusief beoordeling door het panel, ontvangen.

Beoordelingskaders

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523);
- Artikel 5a.12a van de WHW (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536).

Inlichtingen

An-Sofie Alderweireldt
+31 (0)70 312 23 80
a.alderweireldt@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nva

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Geschiedenis beoogt studenten op te leiden die zelfstandig of in samenwerking, op grond van verworven historische kennis en inzicht, en door middel van het ordenen van grote hoeveelheden informatie komen tot goed gefundeerde visies op het verleden. Zij worden geacht deze visies op een heldere en goed doordachte manier te kunnen presenteren in woord en geschrift. Vergeleken met bacheloropleidingen Geschiedenis aan andere universiteiten heeft de opleiding een sterker metahistorisch, reflectief profiel.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding een doordacht profiel heeft dat zichtbaar vertaald is in de eindkwalificaties. De commissie is van oordeel dat de profilering van de bacheloropleiding op metahistorische, reflectieve thema's kan profiteren van een verdere concretisering.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Geschiedenis wordt als voltijd- en als deeltijdprogramma aangeboden. De commissie heeft beide varianten onderzocht en geconcludeerd dat de programma's van beide varianten vergelijkbaar zijn. In het programma (180 EC) zijn drie leerlijnen te herkennen. De eerste leerlijn bestaat uit kennis- en inzicht verwervende vakken, waarin gedurende de opleiding een toenemende theoretische en conceptuele verdieping plaatsvindt. Het eerste jaar van deze leerlijn legt de nadruk op verwerving van kennis en inzicht met een chronologische introductie op het verleden van de Oude Geschiedenis tot de Eigentijdse Geschiedenis. In deze vakken staan bovendien verschillende thema's centraal, zoals staats- en natievorming en globalisering. Tijdens het tweede en derde jaar verschuift het accent van deze leerlijn naar meer thematische en reflectieve vakken. In het tweede bachelorjaar worden de periode-overstijgende thema's cultuurgeschiedenis, geschiedenis van de politieke cultuur en sociaal-economische geschiedenis behandeld. Het derde bachelorjaar wordt ingevuld met een zogenaamd kernvak. Studenten kunnen uit een grote hoeveelheid kernvakken kiezen en hiermee bijvoorbeeld één van de thema's uit het tweede jaar verder verdiepen. Ook wordt aandacht besteed aan de theorie van geschiedenis en aan de bachelorscriptie.

De tweede leerlijn bestaat uit onderzoek- en schrijfvaardigheden en de derde leerlijn uit metahistorische en reflectieve vakken.

De commissie heeft de onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding bestudeerd en vastgesteld dat het curriculum een logische samenhang vertoont en in voldoende mate aansluit op de beoogde eindkwalificaties. De commissie heeft waardering voor de herkenbare leerlijnen en de duidelijke opbouw in complexiteit en vereiste zelfwerkzaamheid van studenten in de loop van het programma. Zij vraagt wel aandacht voor een verdere articulatie van de metahistorische en reflectieve leerlijn. Ook de oriëntatie op de arbeidsmarkt en het gebruik van primaire bronnen in het onderwijs kunnen verder worden versterkt.

De commissie heeft waardering voor de aandacht voor wetenschappelijk onderzoek in de opleiding, en heeft vastgesteld dat het onderwijs dicht op het onderzoek van de docenten ligt. Het onderwijs wordt verzorgd door gemotiveerde en betrokken docenten. Wel vraagt de commissie aandacht voor de hoge werkdruk van de stafleden.

De commissie heeft veel aandacht besteed aan de evaluatie van de kwaliteit van de toetsing en heeft vastgesteld dat deze voldoende is. De toetsen in beide opleidingen zijn voldoende gevarieerd en sluiten aan op de leerdoelen van de cursussen. De toetsen laten een toenemende complexiteit zien. Studenten worden in het algemeen goed geïnformeerd over beoordelingscriteria en toetsprocedures.

Hoewel de commissie heeft vastgesteld dat toetsen via een systeem van peer review en faculteitsbrede controle tot stand komen, is de kwaliteit van de toetsing onvoldoende geborgd. De commissie is tot de conclusie gekomen dat de examencommissie haar wettelijke rol als verantwoordelijk orgaan voor de kwaliteit van de toetsing nog niet naar behoren vervult. Zonder aanvullende maatregelen verwacht de commissie bovendien niet dat deze situatie op korte termijn zal veranderen.

De commissie heeft volgens het vastgelegde protocol een selectie van afstudeerscripties van de opleidingen beoordeeld, en op basis daarvan vastgesteld dat het gerealiseerde eindniveau van de opleiding onvoldoende is. Van de 17 door de commissie beoordeelde scripties waren er vijf van onvoldoende niveau. De onduidelijkheid over de vraag of de bachelorscriptie het centrale eindwerk van de opleiding is, vormt naar het oordeel van de commissie één van de oorzaken voor het te lage niveau van de scriptie.

Op basis van deze bevindingen, waarbij het gerealiseerde eindniveau een doorslaggevende rol speelt, beoordeelt de commissie de bacheloropleiding op standaard 3 met een onvoldoende. De commissie beveelt aan dat de opleiding een herstelperiode van een jaar krijgt. Hierin moet duidelijkheid komen over de positie van de bachelorscriptie als al dan niet het centrale eindwerkstuk van de opleiding. Indien de opleiding ervoor kiest om de bachelorscriptie het centrale eindwerkstuk te laten zijn, dan moet het gerealiseerde eindniveau verhoogd worden zodat het voldoet aan de beoogde eindtermen van de opleiding. Indien de opleiding ervoor kiest om het eindniveau te realiseren door een combinatie van de bachelorscriptie met andere toetsen, dan moet er een instrument ontwikkeld worden om het gerealiseerde eindniveau eenduidig te kunnen vaststellen. Ook in dit geval moet de opleiding ervoor zorgen dat eindtermen worden getoetst bij het beoordelen van de scriptie. Ten slotte moet in de herstelperiode de examencommissie haar wettelijke rol als verantwoordelijke voor de kwaliteit van de toetsing gaan vervullen. Hiervoor is naar het oordeel van de commissie aanvullende ondersteuning nodig en moet de onafhankelijkheid van de examencommissie ten opzichte van het opleidingsmanagement worden versterkt.

Herstelplan

Het principe van een tweede lezer is met onmiddellijke ingang ingevoerd. In twijfelgevallen wordt ook een derde lezer aangezocht. Zowel bij de Bachelor Geschiedenis als bij de Bachelor Internationale Betrekkingen en Internationale Organisatie (IBIO) wordt de tweede beoordelaar aangewezen door de examencommissie, maar enkel bij de Bachelor IBIO wordt toegevoegd dat dit gebeurt 'op voordracht van het afdelingsbestuur' en dat 'het faculteitsbestuur zich richt op het proces van de totstandkoming van het eindwerkstuk' (p.12 en p.15). Het is de commissie nog niet duidelijk wat met dit laatste bedoeld wordt, en wat dan precies het verschil is tussen beide opleidingen. Ook is nog onbekend of de tweede beoordelaar in de Bachelor IBIO hetzelfde beoordelingsformulier dient te gebruiken als de eerste beoordelaar. (p.14). De beoordeling van de scripties gebeurt evenwel aan de hand van een toetsmatrix. De toetsing wordt daardoor helderder en meer consistent.

Pagina 4 van 8 De werking van de examencommissie wordt professioneler en er wordt – ondanks de beperkte financiële ruimte – nu beter ondersteund door een administratieve kracht. Voor de academische staf die in deze commissie een taak opneemt, wordt nu in zijn/haar urenpakket een betere compensatie voorzien. Ook de inhoudelijke begeleiding van de examencommissie is versterkt.

De commissie heeft naar aanleiding van het herstelplan vijf aandachtspunten geformuleerd en terug aan de instelling voorgelegd. De instelling heeft bij het indienen van het herstelplan uitvoerig geantwoord op deze aandachtspunten.

Advies van de commissie over het herstelplan

In het algemeen geeft het herstelplan een goede en grondige weergave van de opmerkingen van de commissie. Het geeft op adequate wijze aan wat de acties zijn die worden én al zijn ondernomen om aan die opmerkingen tegemoet te komen. Er is een goede interactie tussen 'opleiding' en 'faculteit' en 'college van bestuur' met het oog op een remediëring van de verbeterpunten. De aandacht en de interventies die het college van bestuur in deze heeft betoond, tonen het belangen aan dat die de universiteit in haar geheel wenst te geven aan het rapport van de commissie. De commissie heeft er daarom vertrouwen in dat de opleiding de juiste problemen op de juiste manier adresseert en dat herstel verwacht mag worden binnen het jaar.

De commissie vindt het positief dat de opleiding snel actie ondernomen heeft en niet gewacht heeft op de definitieve versie van het visitatierapport. De opleiding is duidelijk over wat, wanneer, hoe en door wie aangepakt moet worden. Belangrijk is dat ook aandacht besteed wordt aan de evaluatie en opvolging van de maatregelen. Ondanks het feit dat het herstelplan ook enkele vragen en opmerkingen oproept, wil de commissie benadrukken dat de opleiding meer dan voldoende actie ondernomen heeft en dat herstel verwacht kan worden.

Op basis van het herstelplan en het positieve advies van de commissie daarover besluit de NVAO tot toepassing van het bepaalde in artikel 5a.12a van de WHW (herstelperiode). Naar het oordeel van de NVAO is met het herstelplan en het positieve oordeel van de commissie daarover voldoende aannemelijk gemaakt dat de opleiding binnen de termijn van twee jaar alsnog aan het kader zal voldoen. De NVAO leest in het herstelplan dat de opleiding is gestart met activiteiten die de kwaliteit van de opleiding verbeteren. De NVAO onderschrijft het advies van de commissie in reactie op het herstelplan.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 10 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot tekstuele aanpassingen in het besluit.

De NVAO besluit tot verlenging van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 20 maart 2007 van de opleiding wo-bachelor Geschiedenis (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen tot en met 29 juni 2016.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.12a, vierde lid, van de WHW dient het instellingsbestuur een aanvraag om een besluit tot vaststelling dat de opleiding alsnog aan het toepasselijke kader voldoet, uiterlijk in te dienen op 1 januari 2016.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Onvoldoende
Eindoordeel		Onvoldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar (cumulatief)

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval na 1jr	14%	18%	25%	25%	34%	32%*
Uitval na 2jr	25%	32%	32%	25%	42%*	
Uitval na 3jr	28%	36%	36%	29%*		

Bron: 1cHO, cohortdefinities conform KUO (EOI, VWO-vooropleiding, 1 inschrijving)

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2012

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom) (cumulatief)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	11%	11%	12%	20%
Rendement na 4 jaar	40%	38%	49%	
Rendement na 5 jaar	57%	59%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	70%			

Tabel 3: Rendement (totale instroom) (cumulatief)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	14%	15%	17%	23%
Rendement na 4 jaar	39%	38%	52%	
Rendement na 5 jaar	54%	57%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	67%			

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	23%	75%	39%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio**	62 : 1
---------	--------

**aantal studenten/inzet formatie : 1 fte

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	13	9	7

Pagina 8 van 8 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- Prof. dr. Marjan Schwegman (voorzitter), hoogleraar Politiek en Cultuur in de lange twintigste eeuw, Universiteit Utrecht en directeur NIOD;
- Harmen Bredeveld MSc., student bacheloropleiding Geschiedenis, Universiteit Leiden;
- Prof. dr. Luc François, hoogleraar Contemporaine Geschiedenis en oud-directeur Onderwijsaangelegenheden, Universiteit Gent;
- Dr. Amanda Kluveld, universitair hoofddocent en opleidingsdirecteur bachelor Cultuurwetenschappen / Arts & Culture, Universiteit Maastricht;
- Prof. dr. Jan Orbie, universitair hoofddocent EU External Relations, Universiteit Gent;
- Dr. Ulrich Tiedau, senior lecturer in modern Low Countries history and society, University College London.

Het panel werd ondersteund door prof. dr. Jan van Herwaarden, secretaris (gecertificeerd).